

M.S.W. Sem.-4 Examination
507

Labour Welfare & Legislation
April-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. શ્રમ કલ્યાણ વ્યાખ્યાયિત કરો અને શ્રમ કલ્યાણના મુખ્ય સિદ્ધાંતો લખો. (૧૪)
અથવા
શ્રમ કલ્યાણ અધિકારીની ભૂમિકા લખો.
૨. અસંગઠિત શ્રમ વ્યાખ્યાયિત કરો, અને મુખ્ય ક્ષેત્ર લખો જેમાં અસંગઠિત શ્રમ ક્ષેત્ર કાર્ય કરે છે. (૧૪)
અથવા
ગુજરાત શ્રમ યોગી કલ્યાણ બોર્ડ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલ કોઈપણ ૨ યોજનાઓ લખો અને સમજાવો.
૩. ફેક્ટરી અધિનિયમ - ૧૯૪૮ (૧૪) મુજબ ફેક્ટરી નિરીક્ષકની મુખ્ય સત્તાઓ લખો. (૧૪)
અથવા
ફેક્ટરી અધિનિયમ - ૧૯૪૮ ના મુખ્ય મુખ્ય મુદ્દાઓ વિગતવાર સમજાવો.
૪. ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ-૧૯૪૭ (૧૪)ના મુખ્ય મુખ્ય મુદ્દાઓ વિગતવાર સમજાવો. (૧૪)
અથવા
કર્મચારી રાજ્ય વીમા અધિનિયમ - ૧૯૪૮ મુજબ કર્મચારી રાજ્ય વીમા નિગમની સત્તાઓ અને યોગદાન વિગતવાર સમજાવો.
૫. MCQ (કોઈપણ ૭) (૧૪)
૧. ભારતમાં ટ્રેડ યુનિયન કાયદો કયા વર્ષમાં ઘડવામાં આવ્યો હતો?
A) ૧૯૨૦ B) ૧૯૨૩
C) ૧૯૨૬ D) ૧૯૩૧
૨. ટ્રેડ યુનિયન કાયદો, ૧૯૨૬, ટ્રેડ યુનિયનોને નીચેની કઈ પ્રવૃત્તિઓમાં કાયદેસર રીતે જોડાવાની મંજૂરી આપે છે?
A) હિંસક વિરોધ, B) શાંતિપૂર્ણ હડતાલ અને સામૂહિક સોદાબાજી
C) કરચોરી, D) સીધા ચલાવતા ઉદ્યોગો
૩. આંતરરાષ્ટ્રીય શ્રમ સંગઠન (ILO) ની સ્થાપના કયા વર્ષમાં થઈ હતી?
A) ૧૯૧૭, B) ૧૯૧૯, C) ૧૯૨૫, D) ૧૯૪૫.

૪. ILO ની સ્થાપના કયા આંતરરાષ્ટ્રીય સંઘિના ભાગ રૂપે થઈ હતી?

A) વર્સેલ્સ સંઘિ B) જીનીવા સંમેલન C) સંયુક્ત રાષ્ટ્ર ચાર્ટર D) બ્રેટન વુડ્સ કરાર

૫. ILO નું મુખ્ય મથક આમાં છે:

A) ન્યુ યોર્ક, B) જીનીવા, C) પેરિસ D) લંડન,

૬. ILO 1946 માં કયા સંગઠનની પ્રથમ વિશિષ્ટ એજન્સી બની?

A) રાષ્ટ્રસંઘ B) વિશ્વ વેપાર સંગઠન (WTO), C) સંયુક્ત રાષ્ટ્ર (UN)

D) આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાકીય ભંડોળ (IMF)

૭. ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, 1947 મુખ્યત્વે આ બાબતો સાથે સંબંધિત છે:

A) બોનસ ચુકવણી, B) છટણી, છટણી અને ઔદ્યોગિક વિવાદો, C) વેતન નિર્ધારણ

D) કર્મચારી સલામતી

૮. ફેક્ટરી અધિનિયમ, 1948 હેઠળ, એક કામદાર અઠવાડિયામાં મહત્તમ કેટલા કલાક કામ કરી શકે છે?

A) 40 કલાક B) 44 કલાક C) 48 કલાક D) 50 કલાક

૯. કયો કાયદો પ્રસૂતિ લાભો માટે જોગવાઈ કરે છે અને અમુક સંસ્થાઓમાં મહિલાઓના રોજગારનું નિયમન કરે છે?

A) ફેક્ટરી અધિનિયમ, ૧૯૪૮

B) પ્રસૂતિ લાભ અધિનિયમ, ૧૯૬૧

C) સમાન મહેનતાણું અધિનિયમ, ૧૯૭૬

D) કર્મચારી રાજ્ય વીમા અધિનિયમ, ૧૯૪૮

૧૦. અસંગઠિત મજૂરનું પ્રાથમિક લક્ષણ શું છે?

A) ઉચ્ચ નોકરી સુરક્ષા, B) નિશ્ચિત કામના કલાકો

C) સામાજિક સુરક્ષા લાભોનો અભાવ, D) મજબૂત ટ્રેડ યુનિયન પ્રતિનિધિત્વ

૧૧. "અસંગઠિત મજૂર" શબ્દમાં શામેલ છે:

A) સ્થળાંતરિત કામદારો

B) ઘરેલું કામદારો

C) બાંધકામ કામદારો

D) ઉપરોક્ત બધા.

6. The ILO became the first specialized agency of which organization in 1946?

- A) League of Nations
- B) World Trade Organization (WTO)
- C) United Nations (UN)
- D) International Monetary Fund (IMF)

7. The Industrial Disputes Act, 1947 mainly deals with:

- A) Bonus payment
- B) Layoffs, retrenchment, and industrial disputes
- C) Wage fixation
- D) Employee safety

8. Under the Factories Act, 1948, what is the maximum number of hours a worker can work in a week?

- A) 40 hours
- B) 44 hours
- C) 48 hours
- D) 50 hours

9. Which act provides for maternity benefits and regulates the employment of women in certain establishments?

- A) The Factories Act, 1948
- B) The Maternity Benefit Act, 1961
- C) The Equal Remuneration Act, 1976
- D) The Employees' State Insurance Act, 1948

10. What is the primary characteristic of unorganised labour?

- A) High job security
- B) Fixed working hours
- C) Lack of social security benefits
- D) Strong trade union representation

11. The term "unorganised labour" includes:

- A) Migrant workers
- B) Domestic workers
- C) Construction workers
- D) All of the above.
